

Ing. Klára Dostálová, ministryně pro místní rozvoj
Mgr. Richard Brabec, ministr životního prostředí
prof. Ing. Ivo Vondrák, CSc., hejtman Moravskoslezského kraje
Ing. Jan Schiller, hejtman Ústeckého kraje
Ing. Petr Kulhánek, hejtman Karlovarského kraje

V Praze dne 26. dubna 2021

Veřejnost vůbec neví, co je spravedlivá transformace. Chce však pomoci uhelným horníkům a energetikům

Vážená paní ministryně Dostálová,
Vážený pane ministře Brabče,
Vážený pane hejtmane Vondráku,
Vážený pane hejtmane Schillere,
Vážený pane hejtmane Kulhánku,

obracíme se na Vás jako zástupkyně ekologických organizací a odborů v energetickém odvětví ve věci spravedlivé transformace uhelných regionů. **Vaše resorty a kraje jsou zodpovědné za financování a koordinaci této proměny**, která je významná nejen na místní a regionální úrovni, ale také celospolečensky. Chceme Vás ujistit, že v **této věci jsme připraveni v rámci našich možností pomoci**.

Aby se však transformace povedla a byla opravdu spravedlivá, musí ji **vzít za svou zejména občané a občanky naší země a musí do ní být aktivně zapojeni**. V reprezentativním průzkumu veřejného mínění provedeném agenturou Kantar¹ však **pouze 3 % lidí odpověděly, že přesně vědí, co termín spravedlivá transformace znamená**². Dalších 12 % lidí má alespoň nějakou představu, 23 % lidí pak termín

¹ Omnibus 2021/III. Sběr 12-15.3. 2021. CASI, panel Kantar CZ, reprezentativní populace ČR ve věku 18-75 let. N=500

² Přesná otázka zněla: "Z Evropské unie mají do ČR zamířit desítky miliard korun na tzv. spravedlivou transformaci. Znáte termín "spravedlivá transformace" a víte, čeho se týká?"

spravedlivá transformace slyšelo, ale nevědí, o co jde, a 62 % lidí toto sousloví podle svého tvrzení nikdy neslyšelo. Tyto výsledky, které se nijak neliší ani v dotčených uhelných regionech, podle našeho názoru ukazují existenci významné bariéry pro úspěšnou spravedlivou transformaci. Považujeme za nadmíru důležité, aby z pozice ministerstev a krajů začalo masivní informování veřejnosti zaměřené na uhelné regiony, starosty a starostky obcí v těchto regionech a také zaměstnance a zaměstnankyně pracující v uhelném sektoru. Nemělo by však jít jen o poskytování informací, ale také o poskytování nástrojů k **aktivnímu zapojení občanů a občanek (ať už on-line formou nebo prezenční formou besed a workshopů, až to epidemická situace dovolí) do hledání, přípravy a hodnocení projektů**, které nejvíce pomohou lidem a místní ekonomice a povedou ke zlepšení kvality života.

Dotazování veřejnosti agenturou Kantar však přineslo i pozitivnější výsledky. **Na otázku ohledně podpory výsluhových příspěvků pro lidi, kteří odcházejí či budou odcházet kvůli útlumu uhlí z těžebních a energetických firem³, odpovědělo kladně 65 % respondentů.** Proti je pouze 18 % lidí. Ekologické organizace a zástupci odborů se rozhodně neshodují, zda by mělo docházet k útlumu uhlí, s jakou rychlostí a zda je na to česká, potažmo evropská energetika vůbec připravena. Shodneme se ale v tom, že by připravovaný útlum uhelného sektoru měl proběhnout sociálně citlivě a ohleduplně k lidem, kteří přijdou o práci. Proto **společně žádáme nejen financování tvorby nových pracovních míst, přístupné rekvalifikace pro všechny, ale také výsluhové příspěvky pro všechny postižené ztrátou zaměstnání v důsledku útlumu uhlí** - podobně jako nyní fungují pro vybrané těžební firmy (OKD, Severní energetická, Sokolovská uhelná). Výsluhové příspěvky mohou pomoci udržet životní úroveň domácností i chod lokální ekonomiky (peníze budou lidé logicky utrácet za zboží a služby především v okolí svého bydliště), umožní rozjezd živností či třeba studium pro nové pracovní uplatnění. Nejstarším zaměstnancům a zaměstnankyním zase pomohou důstojně překlenout pár let do zaslouženého důchodu, například v případě, že by si našli nějakou hůře placenou práci.

Vážená paní ministryně, vážený pane ministře, vážení páni hejtmani, stále **přetrvává rozsáhlá neinformovanost o spravedlivé transformaci**, ale zároveň lidé ukazují sociální citění ve vztahu k ohroženým zaměstnancům a zaměstnankyním uhelného průmyslu a výraznou převahou podporují výsluhové příspěvky. Z tohoto důvodu Vás žádáme o

- **stanovení konkrétního postupu informování a zapojování veřejnosti a zapojení občanů do procesu spravedlivé transformace**
- **podporu pro záměr plošného zabezpečení pracovníků uhelného sektoru odcházejících z důvodu útlumu těžby a spalování uhlí výsluhovými příspěvky**

---

³ Přesná otázka zněla: *Souhlasíte s tím, aby pracovníci v uhelném průmyslu, kteří přijdou kvůli útlumu uhlí o práci, dostali tzv. výsluhový příspěvek, tedy finanční podporu nad rámec podpory v nezaměstnanosti?*

Nechceme však jen říkat co se má udělat, jsme připraveni pomoci s úspěšným zdoláním těchto výzev a **proto si dovoluujeme požádat Vás o osobní (vzhledem k situaci spíše on-line formou) jednání** k prodiskutování postojů, řešení a možností spolupráce..

Se srdečným pozdravem

Zahide Senterzi

výkonná ředitelka Greenpeace Česká republika

PhDr. Anna Kárníková

ředitelka Hnutí DUHA

Ing. Marta Ctiborová

předsedkyně Českého odborového svazu energetiků - ČOSE

Mgr. Barbora Urbanová

ředitelka Centra pro dopravu a energetiku

Vyřizuje: RNDr. Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA,
e-mail: jiri.kozelouh@hnutiduha.cz, mob.: 723 559 495